

Sygn. akt V CZ 77/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Marcin Krajewski

SSN Tomasz Szanciło (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. W. i H. W.

przeciwko U. W.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2019 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 lipca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił zażalenie powodów W. W. i H. W. na postanowienie tego Sądu z dnia 10 maja 2019 r. - z powodu nieuzupełnienia braków formalnych tego zażalenia.

W uzasadnieniu wskazano, że pełnomocnik powodów został wezwany do uzupełnienia braków formalnych zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 10 maja 2019 r., którym odrzucono apelację powodów - poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, na piśmie złożonym w dwóch egzemplarzach. W odpowiedzi na wezwanie pełnomocnik powodów złożył jeden egzemplarz pisma, w którym określono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 100.000 zł. W ocenie Sądu Apelacyjnego zaszła konieczność odrzucenia zażalenia.

Na powyższe rozstrzygnięcie zażalenie złożyli powodowie, zaskarżając je w całości. Zarzucili naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść postanowienia, a w szczególności art. 370 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. wraz z konstytucyjnym prawem do sądu, oraz art. 13 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r., nr 61, poz. 284 ze zm.; dalej: EKPCz) przez popełnienie logicznego błędu „to samo przez to samo” przy ocenie braków formalnych zażalenia powodów.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 368 § 2 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. na stronie skarżącej spoczywa obowiązek podania w środku odwoławczym wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli sprawa dotyczy roszczenia o charakterze majątkowym. Sąd obowiązek sprawdzić oraz zweryfikować tę wartość tak, aby odpowiadała ona rzeczywistości i obowiązującym przepisom.

W okolicznościach niniejszej sprawy powodowie zostali wezwani do uzupełnienia braków wniesionego zażalenia (k. 153) na postanowienie z dnia 10 maja 2019 r. poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia (na piśmie w dwóch egzemplarzach). W odpowiedzi na powyższe wezwanie powodowie wskazali tę wartość na kwotę 100.000 zł, jednakże pismo uzupełniające braki zostało złożone w jednym egzemplarzu.

Merytoryczne rozpoznanie wniesionego przez stronę środka zaskarżenia może mieć miejsce dopiero po zbadaniu przez sąd jego formalnej prawidłowości i w razie stwierdzenia braków usuwalnych, wezwania strony do ich uzupełnienia.

Brakami o takim charakterze obarczone było zażalenie powodów na postanowienie z dnia 10 maja 2019 r. w przedmiocie odrzucenia apelacji, w związku z czym do powodów reprezentowanych przez profesjonalnego pełnomocnika zostało wystosowane wezwanie do jego uzupełnienia. Braki w tym zakresie obligowały Sąd do wezwania do ich uzupełnienia i dopiero niewykonanie przez stronę nałożonego na nią obowiązku prowadziło do odrzucenia środka zaskarżenia (art. 370 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.). Wskazać należy skarżącym,

że nie stanowi uzupełnienia braków formalnych podjęcie przez stronę czynności w terminie, jednak w taki sposób, że brak nie zostaje w całości uzupełniony (zob. postanowienia SN: z dnia 15 maja 2008 r., I CZ 34/08, niepubl. i z dnia 8 lipca 2014 r., I UZ 4/14, niepubl.).

Adresowane do pełnomocnika powodów wezwanie w sposób jasny i zrozumiały formułowało braki, jakimi był dotknięty przedmiotowy środek zaskarżenia oraz określało termin, w jakim braki te winny być usunięte. Skarżący w uzasadnieniu zażalenia przyznali, że pismo uzupełniające braki formalne zażalenia zostało wniesione w jednym egzemplarzu, stwierdzając, iż wskazywanie wartości przedmiotu zaskarżenia jest - ich zdaniem - zbędnym mnożeniem bytów powodujących wydłużenie postępowania ponad miarę i zwiększanie kosztów procesu. Trzeba jednak zauważyć, że obowiązkiem sądu jest działanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Jakkolwiek przyczyna odrzucenia złożonego przez powodów zażalenia może wydawać się skarżącym błaha, to jednak wymóg taki w sposób wyraźny został sformułowany w kodeksie postępowania cywilnego i bez jego uzupełnienia nie można nadać sprawie biegu. Ta wartość wpływa na wysokość opłaty od zażalenia i wysokość wynagrodzenia pełnomocników profesjonalnych. Bez znaczenia przy tym pozostaje, że skarżący wnieśli jednocześnie z zażaleniem wnioski o zwolnienie ich od kosztów sądowych w części - opłaty od zażalenia, albowiem rozpatrując taki wniosek, sąd jest zobowiązany odnieść się do wysokości kosztów, jakie strona jest zobowiązana ponieść. Sąd nie jest uprawniony do ustalenia za stronę wartości przedmiotu zaskarżenia lub domyślania się jej wysokości. Nie miał przy tym zastosowania art. 19 § 1 w zw. z art. 368 § 2 zd. 3 k.p.c.

Ubocznie zasygnalizować należy, wobec przywołania przez skarżących zarzutu naruszenia art. 13 EKPCz, że w toku kontroli instancyjnej stwierdzono, iż zaskarżone postanowienie zostało wydane na podstawie i w granicach prawa, a zastosowane przepisy zostały precyzyjnie wskazane w uzasadnieniu skarżonego postanowienia. Jednocześnie jednak, w myśl art. 176 ust. 2 Konstytucji RP, ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy. Oznacza to, że ustawodawca może w drodze ustawy określić zasady dotyczące przebiegu postępowania sądowego, które z natury rzeczy wiąże się z określonymi

obowiązkami, rygorami i ograniczeniami dla stron uczestniczących w takim postępowaniu. Dotyczy to także terminów i sposobów wnoszenia pism procesowych do sądów.

Z uwagi na powyższe zasadna jest ocena, że braki formalne zażalenia nie zostały przez powodów uzupełnione, co prawidłowym czyniło jego odrzucenie przez Sąd Apelacyjny.

W konsekwencji, zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw